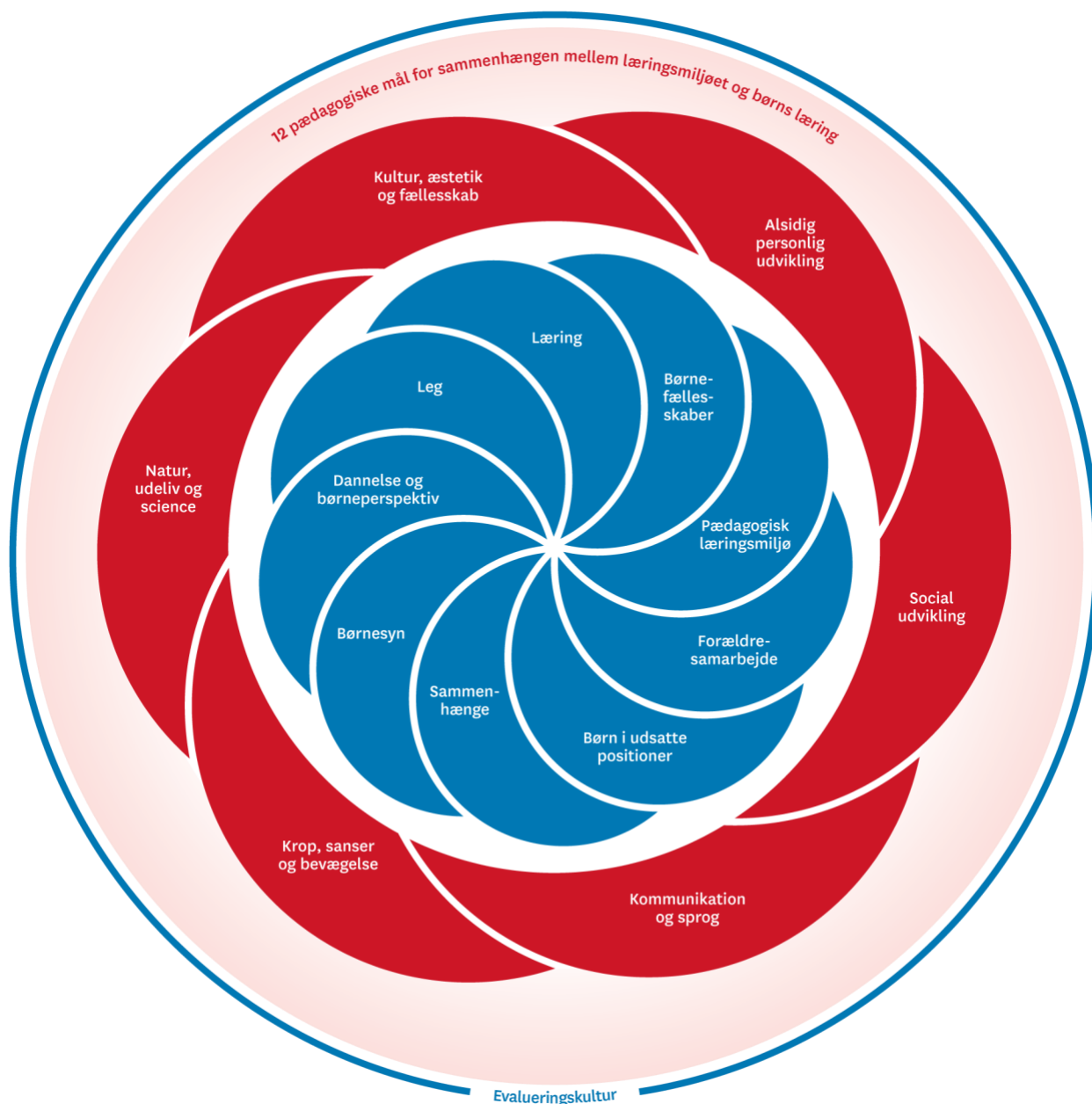

Pædagogisk læreplan for Børnehaven Krudtuglen 2023/2025

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendt-

gørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Krudtuglen er en lille fribørnehave, der ligger i landlige omgivelser i Sønderhå, som er et lille samfund med et stort opland. Krudtuglen ligger sammen med Sønderhå-Hørsted friskole i lokaler nederst på skolen med egen garderobe, toiletter og børnehavelokaler med udgang til legepladsen. Vi har et godt samarbejde med friskolen og deltager i morgensang i det omfang det kan lade sig gøre og vi deltager ved særlige arrangementer som høstfest, luciaoptog, juleafslutning, lejrur m.m.

I Krudtuglen har vi indrettet vores børnehave med fokus på at skabe gode lege- og læringsmiljøer med plads til fordybelse, fantasi, leg og læring for alle børn. Vi har indrettet forskellige legezoner i børnehaven som: traktorrum, legekøkken, hesterum, duplohjørne, legehuse, sofahjørne og dukkekrog. Vi har et tilstødende lokale, hvor vi løbende skifter aktivitet og funktion, fx byggerum med puder, musik og dans, teater- og historiefortælling.

Vores uderum er en dejlig stor legeplads, der ligger sammen med friskolen og skaber et dejligt samvær mellem børnehavebørn og skolebørn i løbet af skoledagen og i SFO-tid. Vi har god plads udenfor med bålplads på legepladsen, udeværksted, bålhytte, legehuse, cykelbane, bakke med adgang til legetårn og rutsjebane. Vi har hængekøje, legestativ, gynger, fuglerede, lille skovområde og store sandkasser. Skolegården er ny-asfalteret med multibane og motorikbane, som vi benytter til særlige aktiviteter som cykeldage i børnehaven.

Krudtuglen har adgang til bus og buschauffør og tager på tur til naturskønne områder i Thy, hvor vi går på opdagelse i naturen og udflugternes forskellige legepladser.

I Krudtuglen har vi fokus på accept af forskellighed. Vi er alle forskellige – og vi bidrager alle til fællesskabet. Vi vægter en god bemanning af voksne og har fokus på at skabe udviklende nærvær med det enkelte barn. Hos os vægter vi dialog og åbenhed i forældresamarbejdet højt med mål om at skabe de bedste rammer for barnets trivsel og udvikling

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

I Børnehaven Krudtuglen har vi et pædagogisk fokus på legens værdi til at skabe trivsel, læring og udvikling hos det enkelte barn og i børnefællesskaber.

Igennem leg lærer børn at deltage og udvikle lege i både små og store børnefællesskaber. De lærer at give plads til hinanden, at være medbestemmende i lege og aftale roller og fælles regler for at få gode lege, der er sjove for både den enkelte og for fællesskabet.

Vores holdning i børnehaven er, at det skal være rart og sjovt for dig, og det skal være rart og sjovt for andre. Vi snakker med og lytter til børnene om gode lege, gode kammerater og hvordan vi skaber en sjov og rar børnehave for alle. Ud fra denne fælles forståelse støtter vi alle børn i at mærke egne følelser og forstå og tage hensyn til forskelligheder og andres behov.

Vi har pædagogisk fokus på at skabe gode rammer for børns leg og støtte børn i lege, så alle børn deltager i børnefællesskaber.

Vi voksne indtager forskellige positioner i legene, der støtter børnenes egne initiativer til leg og støtter deres deltagelse i meningsfulde og udviklende lærings- og børnefællesskaber.

Vi leger med i børnenes lege og støtter dem i at igangsætte og udvikle lege med andre børn.

Vi støtter det enkelte barns initierede spontane leg ved at rammesætte lege og skabe fysisk gode legemuligheder med rum og plads til fordybelse. Lænestole sættes sammen til et piratskib. Et stykke stof over bordet danner en røverhule. To madrasser bliver til to huse, hvor gode naboer kan bo ved siden af hinanden og besøge hinanden.

I Krudtuglen har vi fokus på, at alle børn er værdifulde deltagere og medskabere af børnehavens lege- og børnefællesskaber.

Vi ser en læring i alt det, vi gør i løbet af dagen. Som et eksempel går vi hver dag op og ned ad vores trappe. Herigennem får børnene en kropsforståelse i forhold til, hvad de fylder og hvordan de skaber plads til deres kammerater, der skal den modsatte vej. Eller når børnene tegner og vi så snakker om former og mønstre i deres tegning af fx et hus.

På vores ugentlige turdag tager vi på tur forskellige steder hen for at kunne tilbyde børnene forskellige udfordringer hvor de kan gøre andre opdagelser end det, vi tilbyder hjemme i institutionen og på legepladsen.

Pædagogisk læringsmiljø

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I Krudtuglen tager vi udgangspunkt i de 3 læringsrum:

- 1. læringsrum:** Voksenskabt læring – den voksne går foran barnet
- 2. læringsrum:** Voksenstøttet læring – den voksne går ved siden af barnet.
- 3. læringsrum:** Leg og spontane oplevelser – den voksne går bagved barnet.

De 3 læringsrum	Børn har ringe indflydelse på form og indhold	Børn har høj indflydelse på indhold og form
De voksne har høj grad af indflydelse på indhold og form	1. læringsrum Voksenskabt læring Den voksne går foran barnet. Den voksne har sat et bestemt indhold på programmet. Børnene skal lære noget bestemt.	2. læringsrum Voksenstøttet læring. Den voksne går ved siden af barnet. Den voksne støtter og udvikler sammen med børnene. Børnenes medbestemmelse er medtænkt i projekter og aktiviteter. Støtte børns læring gennem samtaler. F.eks. følge børnenes spor.
De voksne har lav grad af indflydelse på indhold og form		3. læringsrum Leg og spontane oplevelser. Den voksne går bag ved barnet. Den voksne skaber muligheder og udfordringer gennem tilrettelæggelse af et miljø for leg og oplevelser. De pædagogiske handlinger ligger underforstået i miljøet.

		F.eks. ved overvejelser over legepladsens indretning.
--	--	---

De 3 læringsrum, model af Basil Bernstein

De 3 læringsrum i Krudtuglen

I Krudtuglen tilrettelægger vi hverdagens aktiviteter og struktur på en sådan måde, at alle børn er aktive deltagere i de 3 læringsrum i løbet af en børnehavedag.

Helt konkret kan en børnehavedag i Krudtuglen se sådan ud:

Morgen:

Fri og spontan leg og aktivitet, hvor den voksne støtter børns deltagelse i gode lege og børnefællesskaber (læringsrum 2 og 3)

Morgensang med skolen (læringsrum 1)

Fri og spontan leg og aktivitet, hvor den voksne støtter børns deltagelse i gode lege og børnefællesskaber (læringsrum 2 og 3)

Formiddag:

Vi spiser madpakker og fører samtaler, der optager børn og voksne (læringsrum 1 og 2)

Formiddagsaktivitet planlagt og igangsat af den voksne med et bestemt mål. Aktiviteterne inddrager børnene som aktive deltagere og medbestemmelse i aktivitetens proces og udvikling (læringsrum 1 og 2)

Fri og spontan leg og aktivitet, hvor den voksne støtter børns deltagelse i gode lege og børnefællesskaber (læringsrum 2 og 3)

Middag:

Madpakketid med samtaler, der optager børn og voksne (Læringsrum 1 og 2)

Fri og spontan leg og aktivitet på legepladsen, hvor den voksne støtter børns deltagelse i gode lege og børnefællesskaber (Læringsrum 2 og 3)

Eftermiddag:

Eftermiddagsmad i SFO med samtaler og samvær på tværs af børnegrupper og alder (Læringsrum 1 og 2)

Fri og spontan leg og aktivitet, hvor den voksne støtter børns deltagelse i gode lege og børnefællesskaber (Læringsrum 2 og 3)

I løbet af børnehavedagen indgår alle børn i forskellige relationer og aktiviteter både med andre børn og med voksne. Det relationelle og pædagogiske samspil, der er mellem barnet og voksne i løbet af dagen, varierer mellem de 3 læringsrum for at imødekomme og styrke det enkelte barns behov, kompetencer og udvikling.

Eksempler på læringsmiljøer i Krudtuglens hverdag:

- At hjælpe barnet til selvhjulpenhed ved at lære at tage tøj på selv i garderoben. Den voksne vurderer barnets aktuelle behov for støtte til selvhjulpenhed. Det betyder, at nogle børn guides gennem dialog til at tage tøj på. Nogle børn guides

ved at vise barnet, hvordan de selv kan tage tøj på. Nogle børn har brug for den voksnes hjælp til at tage tøjet på, hvis der i stedet er behov for at støtte barnet i en følelsesmæssig læring. Vi støtter børns selvhjulpenhed ud fra barnets aktuelle behov, kompetencer og nærmeste udviklingstrin.

- På tur finder børnene en sti. Den voksne fortæller det er en dyresti (veksel) den voksne følger børnene på stien. Børnene finder spor og ved hjælp af dyreapp'en, bliver de enige om at det er et rådyr. Der høres lidt om rådyret og nu skal vi på jagt. Hvert fald et lille stykke 😊
- Når vi ved spisetid får en god snak og alles perspektiver kommer frem om fx det at bøvse ved bordet.

Samarbejde med forældre om børns læring

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vi vægter et godt samarbejde med alle forældre, hvor åbenhed og tillid er udgangspunktet for det gode samarbejde. Det er i samspillet mellem børnehave og hjem, at vi skaber de bedste trivsels- og udviklingsbetingelser for barnet.

Det gør vi via nyhedsbrev med generel information om pædagogiske aktiviteter og pædagogisk fokus og nyt vedrørende børnegruppen. Eller med information om et generelt sprogligt fokus vi lægger i børnegruppen. Mm.

Samarbejdet bliver skabt gennem det planlagte forældremøde og den daglige dialog. Vi lægger vægt på at der bliver sagt goddag og farvel af alle, både børn, forældre og voksne i børnehaven. Vi ser også gerne at man er klar til at hente sine børn og ikke går og snakker i telefon ved afhentning og aflevering. Vi giver os tid til en dialog om barnets aktuelle trivsel eller særlige informationer, der kan have betydning for barnets trivsel og læring.

I tilfælde af at vi oplever udfordringer i forhold til forældersamarbejdet, vil vi opfordre til dialog og evt søge vejledning fra tredje part fx pædagogisk konsulent eller andet.

Børn i udsatte positioner

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Vi har særlig fokus på at støtte og guide børn i udsatte positioner.

Vores struktur og aktiviteter i børnehavens hverdag sikrer, at alle børn bliver mødt, set og støttet af en nærværende voksen hver dag. Alle børn sikres deltagelse i vores fællesskaber til samlinger og i de pædagogiske aktiviteter og lege i løbet af dagen.

Vi har fokus på legens betydning for at skabe et pædagogisk læringsmiljø, der inkluderer og udvikler alle børn i børnehaven, også børn i udsatte positioner.

Vi har et pædagogisk fokus på leg, hvor vi voksne støtter børns aktive deltagelse i leg. Det gør vi ved at rammesætte "den gode leg", hvor vi støtter børnenes sociale sammenspil i legene, skaber plads til fordybelse og tilbyder mulighed for, at børnene kan lege sammen i små grupper.

Vi har fokus på den voksnes rolle som nærværende og ansvarlig. Vi anerkender betydning af at støtte og guide børn i udsatte positioner med blik for både det enkelte barns behov og samspillet i børnefællesskabet. Det gør vi eksempelvis ved at støtte op om leg for en lille gruppe, så børnene får plads til fordybelse og den gode legs udvikling. Vi inddrager relevante tværfaglige samarbejdspartnere i arbejdet med børn i udsatte positioner.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Vi har nogle årlige traditioner, som vi er fælles om i børnehave og skole; sommerfest, juleafslutning i kirken med krybbespil og andet.

Børnehaven deltager i mange aktiviteter sammen med skolen. Vi har et fælles tema for skoleåret, som bygger bro mellem børnehavens og skolens aktiviteter og samarbejde, eksempelvis med emneuger, dagsbesøg på skolens lejr tur m.m.

Børnehaven deltager om fredagen i skolens morgensang. Skolens morgensang er et tilbud til børnehavebørnene. Her kan de sidde på et tæppe sammen med en voksen og deltage sammen med alle skolebørnene og skolens lærere. Morgensangen består af fællessang og fortælling. Fortælling består fx af historier eller læring om forskellige emner, der er koblet sammen med årets tema.

I månederne inden skolestart deltager de kommende skolebørn sammen med indskoling i morgensang nogle dage. Efterfølgende går de med rundt om kirken sammen med alle skolebørn og lærere.

Efter efterårsferien opretter vi ugleklassen, som er for de store børn. Her går en voksen fra med børnene 1-2 timer i ugen, hvor de er sammen og laver aktiviteter, der er understøttende for børnenes skoleparathed. Desuden spiser gruppen sammen ved alle måltider.

Venskaber på tværs:

Vi har fælles legeplads med skolen og børnene leger på tværs af alder i frikvarterer og i SFO-tid efter skole. Børnehaven og SFO'en har fællespasning om eftermiddagen, hvor børnene kender hinanden og leger på tværs af børnehave og SFO.

Fra 1. april tilrettelægges aktiviteterne efter antal skolesøgende børn, men med fokus på at sammentømre gruppen og på at børnene vender sig til rutinerne (frikvarter, timelængde, spisetid og andet)

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi inddrager lokalsamfundet i forskellige sammenhænge i løbet af året.

Eksempler på vores samarbejde med lokalsamfundet:

Årlige traditioner:

- Lucia- og bedsteforældredag i december, hvor børnehaven og skole indbyder til en hyggelig og stemningsfuld dag med luciaoptog, fortælling, sang og juleklip sammen med bedsteforældre
- Høstmarked for børnehaven og skole. Alle interesserede er velkomne til en aften med salgsboder og aktiviteter
- Børnehavens juletur, hvor børnene finder de to nisser Niels og Nielsine.
- Skolens teater, hvor børnehaven deltager i generalprøven og er publikum til skolebørnenes årlige teaterforestilling
- Forskellige emneuger eller særlige dage, som Halloween, hvor børnehaven invitere til (U)hyggelig morgen.

Hverdagsaktiviteter i periodisk samarbejde med lokalsamfundet

- Hestevognsture i skolegården. En lokal kommer forbi med hest og vogn og tilbyder ture rundt i skolegården
- Bogbussen kommer forbi skolegården hver torsdag eftermiddag, hvor børnehaven lejlighedsvis låner og afleverer bøger i bussen
- Musik-Jørgen kommer hver torsdag, hvor den ældste gruppe børn i børnehaven deltager i musik, sang og leg sammen med 0.-1. klasse.
- Vi drager nytte af lokale kræfter i forbindelse med fx fortælling
- Besøg på den lokale kirkegård og besøg i kirken.
- Vi går og kører på tur rundt i nærmiljøet

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Det fysiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø:

Vi har indrettet vores børnehave, så der er gode lærings- og legezoner med plads til fordybelse og god leg. Vi har skabt små rum-i-rummet med forskellige inspirerende læringsaktiviteter i børnehøjde, hvor børnene i høj grad selv igangsætter lege og anvender hver en krog i børnehaven. Vores børnehave er indrettet med øje for naturlige stillezoner med ro og plads til fordybelse og kreativ læring. Samtidig har vi et multirum med plads til bevægelse, motorisk udvikling og vilde lege. Vi har et lyst lokale med lamper, der giver naturlig skygge og hjælper børn med at fornemme egen krop.

Det æstetiske og psykiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø:

I løbet af børnehavedagen holder vi samling hvor vi synger en temabestemt sang og en voksen fortæller en historie eller lignende og så er der en gennemgang af hvad der skal ske i løbet af dagen. Vi spiser madpakker i små samlinger med en tryk voksen, der støtter børnegruppens og det enkelte barns oplevelse af at være med i fællesskabet rundt om bordet. På tur spises madpakken sammen med hele børnehavegruppen og voksne. Vores samlinger skaber ro og tryk i børnegruppen med plads til at vise omsorg over for hinanden og støtte accept af forskellighed.

Vi har 3 regler i børnehaven, som lyder. Det skal være rart, det skal være sjovt, og det skal vi hjælpe hinanden med. Disse regler sætter rammen for al samvær og trivsel i børnehaven, både i legene og i snakken til samlinger.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

I vores dagligdag støtter vi op om udviklingen af børnene. Vi går fx i garderoben i god tid, så der er tid til at støtte børnene i at blive selvhjulpne. Fx ved at nogle børn guides, gennem dialog. Nogle børn guides ved at vise barnet, hvordan de selv kan tage tøj på. Nogle børn har brug for den voksnes hjælp til at tage tøjet på, hvis der i stedet er behov for at støtte barnet følelsesmæssigt.

Men vi ser også selvhjulpenhed som det at børnene ved, hvilke ting der er deres og at de selv kan gå på rummet med deres madpakker, selv kan fylde vand i drikkedunken. At de kan spørge en voksen eller en ven om hjælp, så man i fællesskab kan løse et problem.

Når vi spiser, sidder vi i mindre grupper. Her snakkes der om forskellige emner og børnene lærer at lytte og give plads til hinanden i dialog rundt om bordet og til at byde ind med emner til samtalen. Vi har som voksne også mulighed for at spille ind med forskellige emner alt efter gruppens sammensætning og interesseområder. Grupperne sammensættes forskelligt flere gange om året. Det kan være efter fx alder, køn, interesser, eller hvis vi har børn med bestemte udfordringer, kan vi sammensætte grupperne, så vi tilgodeser børnene.

Vi har fokus på at børnene igennem leg, og vores daglige aktiviteter føler sig betydningsfulde og får relevante erfaringer med dem selv, deres egne færdigheder og udviklingen af disse. At de oplever at, blive dygtigere til kompetencer de allerede har og til at lære nye. Dette gør vi ved blandt andet at indgå i børnenes leg, enten fuldt ud, som bjørnen der skal jages, kunden der køber kage, eller faren som tager på arbejde. Eller på sidelinjen. Så vi kan hjælpe legen videre hvis der fx opstår konflikter og hjælpe børnene med at se, at der er flere sider i en sag og give dem forståelse for deres egne og hinandens følelser, argumenter og oplevelse af sagen.

Om formiddagen har vi oftest en aktivitet for hele børnegruppen. Her forventer vi at alle børn deltager på deres eget niveau. Der kan være børn, der har brug for at iagttage, før de tager fuldt ud del i aktiviteten, men for de ældste børn er forventningen til en mere initiativtagende position større. Om eftermiddagen er de aktiviteter der forgår i læringsrum 1 og 2 frit valg.

Vi har fokus på at tilskynde til børnenes lyst og gå på mod i forhold til at deltage og udføre opgaver efter bedste evne. Hvis man øver sig, bliver man bedre.

Social udvikling

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

I Krudtuglen har vi forskellige fællesskaber. Vi har de fællesskaber og legegrupper, børnene selv vælger at være en del af. Så har vi de fællesskaber, vi voksne putter børnene i. Det kan fx være de hold, de sidder i, når vi spiser eller hvis vi tager en bestemt gruppe af børn ud og laver bestemte aktiviteter med, som for eksempel sprogudviklende aktiviteter.

Vi fokuserer på at give børnene mulighed for at deltage på lige fod i alle fællesskaber, de er en del af.

Desuden har vi i Krudtuglen 3 regler der lyder: "Det skal være **rart**, Det skal være **sjovt**, Det skal vi **hjælpe hinanden** med". En sætning vi blandt andet bruger sammen med børnene til at snakke med dem om, at alle skal have det rart og sjovt, når man er i børnehaven og at vi skal hjælpe hinanden med, at få det til at lykkes. Men også at hvis man hjælper hinanden med små ting i løbet af dagen, så synes alle, at det er rart og sjovt at gå i børnehave.

Vi har fokus på at børnene igennem leg, opbygger sociale spilleregler i sammenspillet med de andre børn og voksne. Vi voksne bestræber os på at være nær børnene, så vi kan støtte op om børnenes udfordringer og konflikter. Vi hjælper så vidt muligt børnene med at få en forståelse for hinanden, ved at se hændelserne fra alles synspunkt, får sat ord på følelser hos alle parter og får sat ord på hvilke strategier, de kan bruge, hvis en lignende situation skulle opstå.

Vi prioriterer forældresamarbejdet højt også i forhold til børnenes sociale udvikling. Det kan være i de små samtaler om barnets dag ved aflevering og afhentning. Eller hvordan vi har løst eventuelle konflikter i løbet af dagen. Vi kan også give råd i forhold til legeaftaler.

Kommunikation og sprog

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

I arbejdet med dette læreplanstema har vi spurgt os selv hvor og hvornår vi har særligt fokus på den kommunikative og sproglige udvikling hos vores børn.

Vi er i dagligdagen opmærksomme på, at vi i samtale med børnene har mindst 5 turtagninger, holder øjenkontakt og understøtter det, vi siger med vores gestik og mimik. I spisesituationer sidder vi i mindre grupper, hvor vi som voksne har mulighed for at sætte dagsordenen i forbindelse med samtaleemner.

Vi snakker også med børnene om vores måde at kommunikere med hinanden på. Fx hvordan man ser ud, når man taler til hinanden. Vi leger lege, hvor vi spejler hinanden og laver teater for hinanden med situationer fra hverdagen.

Vi læser ofte bøger for hele gruppen ved spisetid og der er også bøger frit tilgængeligt for børnene både inde og ude. Vores bøger er fundet i samarbejde med bibliotekaren i bogbussen og bøgerne er som regel fundet i forhold til et tema, som vi arbejder med. Et tema kunne være skoven. Her har vi bøger om skovens træer, dyr, planter og historier med skoven som kulisse. Der er bøger, som børnene selv kan sidde med og bøger, der læses af/sammen med en voksen.

Vi bruger også spil til at fremme børnenes ordforråd fx vendespil, billedlotteri, Vildkatten eller lignende. Vi har et tæt samarbejde med logopæd, som kommer med sparring og ideer til nye spil og emner til aktiviteter. Derudover har vi investeret i en for os, ny digital platform, kaldet YOLI. Man kan tilkøbe forskellige "spil" til YOLI, men i bund og grund er der spil, hvor børnene selv kan spille og lære, og andre spil hvor man spiller med en voksen og på den måde snakker om de forskellige emner, der knytter sig til de forskellige spil.

Vi har sprogpædagogisk arbejde fast en gang i ugen, hvor sprogpædagogen evt går fra med en mindre børnegruppe og laver aktiviteter med fokus på sprogudvikling. Det er sprogpædagogen, som kommer med ny viden til os andre og formidler sprogudviklende aktiviteter, vi andre kan tage med ud til børnene i vores dagligdag.

Krop, sanser og bevægelse

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Hos os har vi forskellige læringsmiljøer til motorisk- og sanse udviklende aktiviteter, både inde og ude. Inde har vi et rum, hvor der er mulighed for at tumle i puder og madrasser. Derudover laver forskellige aktiviteter som fx yoga, wellness, sanse baljer og andre krops- og sansestimulerende lege. Desuden har vi adgang til en gymnastiksal, hvor vi kan lave motorikbaner, klatre i ribber, boldspil og meget mere. Udenfor har vi en legeplads med varieret terræn med en lille skov, læbælte, en bakke med adgang til klatretårn. Desuden har vi adgang til større græsarealer til brug ved boldspil og ligene aktiviteter.

For os er det vigtigt, at læringsmiljøerne er let tilgængelige, for så vel børn som voksne, således vi kan gribe det, børnene er interesseret i, i øjeblikket. Vi har også et lege/klatretårn med forskellige motoriske udfordringer i forhold til udholdenhed, balance, krydsbevægelser, sug i maven, den vestibulære sans og meget mere.

Vi har rundt på legepladsen opstillet plantekasser med forskellige krydderurter, blomster og planter i. De giver mulighed for en sansemæssig oplevelse for børn og voksne sammen. Vi oplever forskellige farver, dufte og smage. Disse bliver brugt til forskellige aktiviteter, som madlavning over bål, kreative projekter, billedlotterier og meget andet. Vi bruger abesnot, modellervoks, mudder og lignende til udvikling af de taktile sanser.

Desuden tager vi med bus en gang i ugen, ud til skov og strand. Her oplever vi varierende terræner, og mærker naturens luner på egen krop.

Vi voksne er også kropslige rollemodeller og igangsættere af sanselige og motoriske lege/aktiviteter. Lege hvor den voksne går forrest og motiverer børn til at være aktive og deltagende og gerne lege som børnene overtager og leger med hinanden.

Natur, udeliv og science

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

I forhold til udforskning af naturen har vi i børnehaven adgang til fælles bus og tager jævnligt på tur forskellige steder hen. Vores placering er ideel i forhold til, at vi ligger midt mellem hav og fjord og vi ligger tæt til både skov, sø og klit. I Sommerhalvåret har vi base i Sønderhå plantage, mens vi resten af året laver forskellige forløb andre steder i vores alsidige naturområder.

Derudover har vi en alsidig legeplads med en lille skov, læbælte og frie arealer med græs, sand, jord og varieret terræn.

Vi opstiller forskellige læringsrum på pladsen, med fx insekthotel, vandbane, sansekasser/krydderurtehave, forrådnelses kasse oa.

Desuden har børnene let adgang til lupper, digitalt mikroskop, insektkasser og opslagsværker. Vi bruger også forskelligt værktøj sammen med børnene til at lave forskellige ting, fx sav, hammer, træbrænder, skruemaskine oa. Både til kreative projekter, men også til hulebyggeri og vi har børnene med til at opbygge vores læringsrum, således at børnene bliver en del af processen.

Vi arbejder også med forskellige projekter alt efter årstid, vejr og vind og i kraft af at vi bruger de fleste timer ude, planlægger vi aktiviteter med og efter dette. Og så bruger vi naturens råmaterialer i mange af vores aktiviteter og i leg.

Vi inddrager science i vores pædagogiske aktiviteter. Fx har vi lavet slusch ice i sneen. Eller at bruge Tøndersvampe som et forsøg på at lave optænding. Eller når det regner og vi graver vandkanaler og finder ud af, hvordan vi får vandet til at løbe i kanalerne.

Vi er som voksne opmærksomme på, at vi som rollemodeller har en stor part i børnenes nysgerrighed i naturen. At vi støtter op om børnene, når de finder noget, de synes, er interessante. At vi hjælper med at stille undrende spørgsmål og hjælper med at søge efter viden.

Vi vægter både stille og vilde lege, sanselige og motoriske aktiviteter, fantasi og kreativitet i og med naturen.

Med vores føromtalt digitale platform YOLI har vi et spil omhandlende udeliv og påklædning, der giver grobund for samtaler om vejr-forhold og om påklædning til forskellige årstider.

Kultur, æstetik og fællesskab

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

I forhold til den æstetiske og kreative udfoldelse har vi opstillet forskellige muligheder for vores børn, hvor de har let adgang til at være skabende og kreative. De har adgang til tegne og maleredskaber, ler, tegneplader, musikvæg, oa.

Derudover har vi mange aktiviteter, hvor vi bruger mangeartede udtryksformer, med fx naturens materialer til hjælp, eller maling med hænder og fødder. Vi prøver at variere aktiviteterne så meget som muligt, så børnene får oplevelser med mange forskellige måder at skabe og udtrykke sig på. Nogle opgaver kan være meget voksenstyret, hvor ved andre er det udtrykte mere op til fri fantasi og en snak om "værkerne" og deres indhold.

Desuden synger vi ofte med børnene gerne ud fra børnenes interesser, årstiderne eller bestemte temaer.

Vi benytter os også af nogle af de tilbud vi får fra Museum Thy, Thisted musikskole, biblioteket og andre i vores nærmiljø.

Sønderhå-Hørsted Friskole er en Grundtvig-Koldsk friskole og på grundlag af vores nære samarbejde mellem skole og børnehave, vil værdier og kultur derfor ofte afspejles i børnehaven. Vi vægter samvær i samlinger og aktiviteter højt og at alle børn føler sig som en del af fællesskabet.

En del af institutionens kultur er også de traditioner, der fordeler sig ud over året. Fx fastelavn, teater, påske, høstfest, cykeluge med cykelsponsorløb, halloween, jul, fødselsdage og mange flere. For at give børnene en bredere forståelse af vores egen og andres kultur kan vi fx præsentere dem for forskellige måder at holde jul eller påske på. Her inviterer vi børnene til at være medskabende i konstruktion, leg og deltagelse i forskellige aktiviteter der har sit anker i de forskellige traditioner.